

טוב לחסות בה'

הדלקת נרות: 16:57
יציאת השבת: 17:54
רבינו תם: 18:30

תגובות והערות: 0506425002 - משפחת אחיאל. כתובת: משה בריל 9, ת"א. מצווה לעשר לעלוני שבת!

באיזו סוכה ה' נמצא?

שבת חול המועד סוכות התשע"ג!

השבח לאל, זוכים עם ישראל להינות ולשמוח בחג הסוכות תחת היציאה דמהימנותא, הלא היא הסוכה הקדושה המלאה בקדושה, בה סועדים את סעודות החג, שרים שירים, לומדים תורה ואף ישנים. האם הקב"ה שמח איתנו? בוודאי! הרי הוא בעצמו נמצא עימנו ושולח לנו בכל יום את האושפיזין. אך הזוהר הקדוש (שמות פח") מגלה דבר נורא: "ביום טוב, מבקר הקב"ה את העניים, ואם רואה שאין להם במה לשמוח - בוכה הקב"ה עליהם ומצטער בצערם.

ממשיך הזוהר ואומר: "ואי חדי בלחודוי ולא יהיב למסכני (ואם שמח האדם לבדו עם משפחתו ולא נתן מאומה למסכנים העניים) - עונשיה סגי, דלא יהיב חידו לאחרא (עונשו רב, שלא נתן שמחה לאחרים). לכן אמר הקב"ה: "אם אתה משמח את שלי - דע לך, שאני אשמח את שלך".

סיפר מרן החיד"א הקדוש מעשה שסיפר בעל החמדת ימים שאירע בימיו, וכך היה המעשה:

"יהודי עשיר אחד התרווח לו באושר בתוך סוכתו, כאשר אשתו החלה להגיש לו מאכל מיוחד שהכינה לכבוד חג הסוכות.

והנה, תוך כדי, נכנס עני לתוך סוכתו. העשיר שהיה רחמן, קם מיד ממקום מושבו וכיבד את העני לשבת במקומו ולסעוד מהמאכלים המיוחדים שהכינה אשתו. לבו של העני התמלא באושר והחל הוא לסעוד בהנאה רבה וגדולה.

לאחר כמה דקות, חזרה אשתו לסוכה, וכשראתה שהעני אוכל את המטעמים המיוחדים שהכינה לבעלה, היתה בצער.

ניחם אותה בעלה, ואמר לה: "לא נורא, אני יאכל את הנותר בסיר שהכנת, הכנפיים וכל השאריות". וכך שימח אותה שלא תצטער על המצווה, כידוע בדברי רבותינו, שהתוהה על הראשונות, כלומר, שמצטער על מצוות שעשה - בשמיים מבטלים ממנו את מצוותיו.

סיים העני לסעוד, ברך את בעל הבית ושב לדרכו.

באותו לילה, כשעלה העשיר על מיטת יצועו, חולם הוא חלום מפחיד, והנה הוא רואה בחלום שבאו שודדים להורגו והוא נמצא בסכנה ובפחד גדול. והנה, בתוך החלום, הוא רואה את אותו עני שאירח באותו יום, קם ומציל אותו מפחד השודדים.

מיד התעורר העשיר בהלה ובפחד כשכל גופו מכוסה זיעה, ולתדהמתו הרבה, הוא רואה על צווארו סימנים של חנק, כאילו היה החלום אמיתי, ואף הרגיש צביטה באיזור הצוואר. מפוחד ומבוהל כולו, עשה את דרכו אל רבו הצדיק, בעל החמדת ימים זצ"ל, וסיפר לו את כל החלום והסימנים שעל צווארו.

שמע זאת הצדיק, בעל החמדת ימים ואמר: "דע לך, שאותו אדם עני שאירחת וכיבדת באותו יום באורחה דשנה בסוכתך, לא היה עני באמת, אלא היה הוא האושפיזין הקדוש אברהם אבינו ע"ה, אשר בא אליך בדמות עני בליל חג הסוכות כדי לנסותך, וזאת משום שבשנה זו נגזר עליך בשמיים מוות, וביקש אברהם אבינו לפני בית דין של מעלה, שיתנו לו לנסות להציל אותך, ומכיוון שעמדת בניסיון וכבדת את העני במקומך ואף באורחה המיוחדת שלך - נתבטלה מעליך הגזירה הקשה". (סוכת דוד' בשם ילקוט מועדי ישראל)

אומר הרב מוצאפי שליט"א בשם הזוהר הקדוש: "אדם שהקב"ה אוהבו, ורואה הוא שעומדת להגיע עליו גזירה קשה, שולח לו עזרה להצילו. ומהי אותה עזרה? שולח לו אדם עני שיבקש ממנו צדקה ומזון, ואם יתן לו צדקה - מיד מתבטלת מעליו הגזירה הקשה".

לכן כותב הזוהר הקדוש, שהמארח עניים בסוכתו בחג קדוש זה - מתברך בברכות רבות ע"י האושפיזין בעצמם! ומצד שני, אם אינו נותן לעניים לבוא לסוכתו ולשמחם, מקללים אותו האושפיזין, ח"ו.

זו העת והשעה לאחר בסוכתנו עניים ואנשים קשי יום ולארחם בכבוד, או לפחות לשגר למשפחה שכזו עזרה כספית או סל של מזון, כדי שנזכה שישמח בנו ה' ונזכה ששבעת האבות הקדושים יברכו אותנו לכל השנה!

נא לא לעיין בזמן התפילה - למנוע יצא שכרו בהפסדו - שכר לימוד תורה בשבת פי אלף מלימוד תורה ביום חול - טעון גניזה!

לרפואה פרנסה
ההצלת: הרב עובדיה
יוסף בן גורגיה. הרב שמעון בן בכריה. הרב יעקב חי בן מרגלית, מ"ס מנשה ואורה אחיאל. מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מ"ס צדוק בן גור ומרים בת גליה. משה בן מרים, יעקב בן מלכה. הילה. לאה, מרים בנות ליאורה לריסה. ליאורה לריסה בת זיבו זוליתו, דליה בת ברוריה. שולמית בת חתון וברוך בן ג'ורג'יה, אבישי דוד בן ברכה, ברכה בת דורה דבורה. לכל הישועות ברוחניות ובגשמיות לתורם ולבריאם משיח!
לזווג הגון - ליגור בת ברכה, יהודה בן מלכה, יעקב בן מלכה, יהודה צבי בן דבורה, אסי בן שולמית נצחונה.
זרע בר קיימא - הגיט בת מרגלית, שרון בן מלכה. סיגלית בת מזל, מלכה בת מונס, פרידה בת עמליה, שלום בן יונה.
לעלוי-נשמת - הרב אלעזר בן שמחה, הרב מרדכי אליהו בן מזל, הרבנית בת שבע בת שיינה חיה, מלכה בת אסתר, תמרה בת מזל. מזל בת דוד ובת שבע, יוסף בן גוהר, פואד לוי, אורי חי בן רינה יריב בן גאולה, אברהם בן אלה, ישעיהו בן יצחק, רות בת נוסרת יצחק בן עליזה, יוסף בן אנגלינה, אפרים בן רחל, ר' יצחק בן טופחה, ר' שמעון בן סאסי סופיה, גבריאל בן סמינה, מרדכי חי ושושנה בני יונה ומנחם, אופירה בת רומיה, רחמים בן צ'חלה, אסתר בת עישה, שלום בן תמו, דוד בן אסתר, רחל בת קלמי, אליהו מאיר בן סימי איסרגן, עובדיה כהני, לואיזה עליזה בת שמחה, זוהרה טימסטית בת מרים, שמעון בן זוהרה.

רצום הקדשה
שנתית?
צלצל...
0506425002

דינים, הלכות והנהגות * להשוענא רבא התשע"ג

אופן חביטת הערבה

1 אחר תפלת מוסף יקח חמשה בדי ערבה קשורים, (ללא הלולב), ויחבטם בקרקע חמש פעמים, (כנגד חמש גבורות מנצפ"ך), לקיים מנהג נביאים שנהגו כן. זכר למקדש.

2 ע"פ המקובלים חובטים את בדי הערבה בקרקע עולם, ולא על רצפה.

3 מה שיש נוהגים לחבוט הערבה עד שיפלו כל העלין, מנהג תינוקות הוא משום שמחה. ולפי שיש אומרים שמצות חבטת ערבה היינו נענוע, ויש אומרים שמצותה לחבוט בה בקרקע, וכבר פסק הרמ"א בהגה שיש לעשות שניהם: לנענע בה ואחר כך לחבוט בה בקרקע ה' פעמים ודין.

4 לכתחלה אין לקחת את הערבה שבלולב, לאחר שהותר אוגדו, לחביטת הערבה, אך בשעת הדחק שקשה לו להשיג ערבה, יש לסמוך על המקילים ליקח הערבה שבלולב.

5 במקום הצורך אפשר שלאחר שחבט הערבה בקרקע 5 פעמים, יכול למסור אותה לחבירו שיחבוט בה גם הוא, באופן שהערבה נשארה עדיין שלימה, לפחות עם רוב העלים שבה. ואורכה כשיעור אורך ערבה שבלולב.

סגולת הערבה והאתרוג: יתקן אלו' אלו' אלו'

1 סגולה לזכות בזרע של קיימא: לבשל את הערבות שעשו בהן חבטת הערבה בהושענא רבא, וישתו בני הזוג העקרים את המים האלו. כי "ערבה" בגימטריא "זרע". (ליקוטי מהר"ח).

2 עלי הערבות של "חבטת הערבה" מסוגלים לשמירה בדרך. (מקור חיים), ולכן ייקח קצת מהערבות לדרך, או שיניח בביתו ערבות ובשעת הסכנה בדרך ח"ו יזכר מקום הנחתם, וינצל מהסכנה. (ר' חיים פלאגין). וכדאי לכל אדם להשים ברכבו קצת מעלי הערבה (ספר המידות)

סגולות הערבה *

3 כתב כף החיים זצ"ל: סגולה נפלאה לאישה בהריון שתאכל ריבת האתרוג של סוכות. כמו כן אישה שמתקשה בלידה - סגולה שתאכל מהריבה הזאת בשעת הלידה, ותלד בקלות ללא צער, ויצא העובר בריא ושלם לחיים טובים ולשלום. (סי' תרסד)

4 כתב הסגולות ישראל: "אכילת האתרוג אחרי חג הסוכות הוא סגולה לחולי לב, שיהיה להם לב בריא וחזק".

5 כתב מרן הרב עובדיה שליט"א: הרוצה הריון ולידה קלים: תנשוך לאחר שמחת תורה, פיטם אתרוג שבירכו עליו בסוכות, תתן צדקה ותתפלל לה' (חזו"ע).

דינים, הלכות ומנהגי שמחת תורה - מתוך הילקוט יוסף -

6 שיעור אורך הערבה למצוה זו, שלשה טפחים, כערבה שבלולב.

7 נשים פטורות ממצות חביטת ערבה.

8 מנהג יפה לומר בסוף התפילה נשמת כל חי, כשהיכל פתוח, ומקבלים בל"נ בסוף לעשות זאת גם בשנה הבאה ב"ה.

9 אומרים שניים מקרא ואחד תרגום, בפרשת יזאת הברכה, בוים הושענא רבא, ואם שכח יקרא בליל שמיני עצרת או לפני תפילת שחרית.

עניני שמחת תורה

* בשמחת תורה אסור לקשקש בכוונה בפעמוני הרימונים של ספר התורה. שלא התירו חכמים לכבוד התורה אלא מחיאות כפים וריקוד.

* קודם ההקפות יניחו ספר תורה בתיבה, ויהיה עומד אצלו איש ירא שמים ואוחז בידו הספר תורה כל זמן ההקפות.

* כשיש צבור גדול בבית הכנסת, וכולם רוצים לעלות לספר תורה בשמחת תורה, מוציאים ספר תורה נוסף, ומלווים אותו יותר מעשרה אנשים מן הקהל לחדר סמוך וקוראים שם ואח"כ מחזירים אותו.

היפה שאתה כהן היצירות

התאמת המחמאה

זוגי שיבח אותי, אך בפני הוא נמנע מזה משום מה".
למעשה כמעט אצל כל זוג תימצא סתירה זו: כאשר ישאלו את אחד מהם, אם הוא מחמיא לזולתו - תשובתו תהיה חיובית. תשובותיהם הסותרות של הבעל והאשה נובעות מן העובדה שהמשבח מתבסס על עובדות ומצבים, שהוא זוכר, שאמר בהם דברי שבח, אך היה זה, כנראה, בעוצמה שלא נקלטה על ידי בן - הזוג, מפני שנאמרו באופן כללי ולא על כל פעולה ופעולה בנפרד;

בניגוד למחשבה השטחית, שמחמאות הן מלים סתמיות, הנאמרות לזולת ככל העולה על רוחו של המחמיא באותו רגע, יש להבהיר, שהמחמאה צריכה להאמר, כדי למלא צורך של המקבלה. לכן, כדי לקיים במחמאה מצות "ואהבת לרעך כמוך", עליה להיות תואמת לצרכיו של מקבל המחמאה - בסוג המחמאה, באיכותה ובתדירות שבן - הזוג מצפה לה. נדגים את הנושא: יעקב ורות הגיעו לביתי לפגישות, כדי למצוא דרך לשפר את התקשורת בניהם.

או משום שהמחמאות נאמרו על דברים שבעיני בן - הזוג נראים פחותי ערך ושוליים, והרי הוא מצפה למחמאות על דברים אחרים לחלוטין.

ומכיון שתפקידה העיקרי של המחמאה הוא שהיא תשמע ולא רק תיאמר, הרי שכאשר אחד מבני - הזוג טוען שאין מחמיאים לו, הלא אף אם המחמיא יוכיח בהוכחות ברורות, שהוא אמנם מחמיא, הוא יחשב כלא מחמיא.

לשמוע טענה זו. היא סבורה, שהיא מחמיאה לבעלה, והיא אף מוכנה לספר על מספר מקרים מהתקופה האחרונה, שבהם שיבחה אותו. יעקב ורות מייצגים את נתק התקשורת הקיים אצל זוגות רבים. לא פעם יכול אדם לומר, שהוא חש תחושות כנות של חיבה והערכה כלפי בן - זוגו והוא אף נותן להן ביטוי בדיבורים ובמעשים. אך לכשנשאל את בן - זוגו, אם הוא מקבל את התשדורות האלה, הוא ישיב בשלילה, או שישב שאמנם הוא מקבלן, אבל רק לעיתים רחוקות. לעיתים ישיב: "סיפרו לי שבן

העובדה שלא תמיד מה שזה מחמיא נקלט אצל זה, נובעת משום שכל אדם אוהב מחמאה שונה; הדבר נובע מהדימוי העצמי שלו, מתפיסת עולמו - מה נחשב לדבר חשוב ומהו דבר פשוט ערך. גם לשאיפת חייו יש השפעה על המחמאה. כל אדם צמא למחמאות, והם המנוע שלו להמשך קיום מעשיו, לאשה חשובה שבעלה יחמיא לה על בגדיה, הסדר בבית והמאכלים, ולבעל חשובות המחמאות על פעולותיו למענה, תרומתו לבית ומעמדו (כל אדם והדבר שנוגע אליו) - לכן חשוב להחמיא על דברים שאליהם כוסף ומתהווה בן הזוג

הוא סבורה, שהיא מחמיאה לבעלה, והיא אף מוכנה לספר על מספר מקרים מהתקופה האחרונה, שבהם שיבחה אותו. יעקב ורות מייצגים את נתק התקשורת הקיים אצל זוגות רבים. לא פעם יכול אדם לומר, שהוא חש תחושות כנות של חיבה והערכה כלפי בן - זוגו והוא אף נותן להן ביטוי בדיבורים ובמעשים. אך לכשנשאל את בן - זוגו, אם הוא מקבל את התשדורות האלה, הוא ישיב בשלילה, או שישב שאמנם הוא מקבלן, אבל רק לעיתים רחוקות. לעיתים ישיב: "סיפרו לי שבן

סירופ' שמחה לכל השנה!

ראו מעולם בשום גדול בתורה עוד כן, וברוב גדולותו היה מכרכר בכל עוז ומעורר לבות בני אדם, ואומר: "שמחו בה" וגילו צדיקים והרנינו כל ישרי לב", והיה מחזר על כל בתי הכנסיות לפקוד את כל חתני התורה. וזכה שהתקיימה בו הבטחת הגמרא: "מאן דרחים רבנן (מי שאוהב את תלמידי החכמים והתורה) – הווינן ליה בנין רבנן" (יזכה לבנים שיהיו תלמידי חכמים). והמשיך ר' פלאג'י זצ"ל וכתב: "ומנהג רבנו האר"י הקדוש, שאחר שהיה יוצא מבית הכנסת שלו בסיום ההקפות, היה הולך לבית כנסת אחר שהיו מתאחרים יותר, והיה שמח בשמחת התורה עמהם, וכן היה הולך לבית כנסת אחר, עד שהיו גומרים כל הבית כנסיות, זה היה דרכו דרך הקדוש, וכך העיד תלמידו המובהק, המהר"ח הקדוש".

ואומר הצדיק, שכנראה היה מסיים האר"י את התפילה מוקדם בכוונה, כדי להספיק לחגוג בכל מקום אפשרי לכבוד התורה. ומדוע לא הסתפק הצדיק בריקודים ושמחה בבית כנסת אחת בלבד? את הסוד לזה אפשר להבין ממה שאמר האר"י הקדוש בעצמו: "מי שרוקד ביום זה לכבוד שמחת התורה – הקב"ה לוקח את זיעתו ומוחק בה את עוונותיו או חלילה גזירות הצריכות לבוא עליו".

וכך העיד עליו תלמידו המהר"ח שהיה רואה אותו רוקד בשמחת תורה בכל כוחו. הצדיק הקדוש, ר' מאיר מפרמישלן זצ"ל היה נוהג לומר: כי בזמן ההקפות אפשר לקרוע את גזר דינו של האדם. אין לתאר כמה רעש ושמחה נעשים בעולמות העליונים בשעות השמחה הללו. סירופ' השמחה של כל השנה תלוי בשמחה שנשמח ביום הגדול הזה! מספרים על ה'צמח צדק' זצ"ל, שהיה רוקד ללא הפסקה שאפילו אברכים צעירים לא יכלו להדביק את הקצב שלו, והיה רוקד ואומר: "ריקדו יהודים, ריקדו בשמחת התורה ותזכו לבני חיי ומזוני רוויחי!!!", והיה רוקד כל כך עד שבמוצאי שמחת תורה היה מחליף את המעיל שלבש בזמן השמחה מחמת שהיה קרוע וספוג זיעה. יום אחד שהתפילות הכי מתקבלות, גזירות מתבטלות, ונקבעות כל השמחות!

עוז לפני ה'" – מהו בכל עוז? בכל כוחו. מהו מכרכר? שהיה מכה ידיו זה על גבי זה וטופח ואומר: 'כירי רם, כירי רם'. כשהתבקש 'בעל התניא' להסביר בקצרה, מהו חג 'שמיני עצרת', המשיל ואמר: "שמיני עצרת הוא כמו תמצית מרוכות (סירופ') שמינים בקערה קטנה ומקערה זו לוקחים תמיד כמה טיפות ומערבים במים ועושים כמויות גדולות של מיץ מאותו תרכיז... כך חג שמיני – עצרת הוא תמצית של השמחה שתהיה לנו לכל השנה וממנו נמשכת השמחה לכל ימות השנה!". לשמוח ולקפוץ לכבוד ה' ותורתו, בהודאה עמוקה מהלב שזכותי להיות יהודי, וזכותי לתורה ומצוות המזכים אותי בחיי נצח נצחים ואף מקנים לי חיי אושר בעולם הזה.

*במעלת הריקודים ביום זה *

כתב הגאון ר' חיים פלאג'י (מועד לכל חי): "אשרי אנוש יעשה זאת, ובן אדם יחזיק בה בשמחתה של תורה, לתקן את פגמי נשמתו אשר פגם בכבוד תורת ה' תמימה, ומצא כדי גאולתו" – ע"י שמחה וריקוד לתורה מתקן כל אשר פגם בתורה: חוסר לימוד, ח"ו ולזול, ומתבטא הצדיק: "ומצא כדי גאולתו" – שנגאל הוא מהפגם הגדול הזה! איזו ישועה! וממשיך הצדיק ומבטיח: "ונוסף על זה מה שאמרו הראשונים, כי כל הזהיר בשמחתה של תורה כהיום הזה, יהיה בטוח שלא יפסק התורה מזרעו!". וממשיך הרב פלאג'י ומספר: "וראו רב גדול בישראל שהיה מרבה בשמחתה של תורה כהיום הזה, והעידו עליו, שעד 3 דורות היו מיוצאי ירכו שושלת חכמים וידועים ומרביצי תורה זה אחר זה חבל נמרץ, וידעו הכל, שזה על רוב שמחתו ביום שמחת תורה, מה שלא

* מעלת התפילה בשמחת תורה *
ביום ראשון בלילה ניכנס ב"ה אל חג שמחת תורה, הנקרא בתורה 'עצרת'. ומדוע? מפני שאמר הקב"ה לישראל: לאחר חג סוכות של קרבה כה גדולה בינינו, קשה עליי פרידתכם, בואו ועשו עימי עוד יום אחד יחד לפני הפרידה. ולכן כותב הגאון ר' חיים פלאג'י זצ"ל: "מאוד מאוד יזהר בתפילות של 'שמיני עצרת' לאומרם בכוונה גדולה, כי התיקון של כל הימים שמראש השנה ועד חג סוכות מושלם ביום זה, והכל תלוי ביום הזה".

ממשיך הצדיק ואומר: "עוד יש בה, כי אין בכל הימים ימי רצון לה", לשמוע ה' תפילתו בכל מה שרוצה, כהיום הזה. כדברי הזוהר הקדוש (פרשת צו): "באותו יום (של שמחת תורה) לא נמצאים עם המלך רק ישראל לבד, ומי שיושב עם המלך ונמצא לבד, כל מה ששואל נותנים לו!".

מכיוון שיום זה הוא כולו יום שביקש הקב"ה לעשות מאהבתו אלינו, כותב הזוהר בפירוש: "כל מה ששואל נותנים לו", וכפי שאומר הצדיק, שאין יום שמתקבלות התפילות כיום הזה. כמה צריך לנצל זאת, לפני שחוזרים לשגרת החולין, לבקש מהמלך בקשות לפני שיוצאים מהארמון!.

* מעלת השמחה בשמחת תורה *

מסופר שלפני כמה עשרות שנים, הזדמן נשיא ארה"ב ליד בית כנסת של יהודים שחגגו את שמחת תורה, ועמד נדהם ואמר: "מעולם לא ראיתי עם ששמח בספר החוקים שלו, רוקד עמו, מנשקו ומחבקו ללא סוף!". מעולם לא ראינו אמריקאי שמנשק את חוקי ארה"ב ורוקד עמהם!". מספרים על הגאון מווילנא זצ"ל שהיה שמח כל כך בחג הסוכות, יותר מכל חג אחר, ובמיוחד ביום שמחת תורה, מכיוון שגדולה מעלתו ע"פ הסוד. וכתב הבן איש חי: "מה שמרבים בשמחה לכבוד התורה היא מצווה גדולה, ובכל דבר יכוון האדם לשם שמיים, ויזהר מלערב בתוך השמחה שחוק וקלות ראש ח"ו. וכתב המדרש: "ודוד מפזז ומכרכר בכל

אומר 'בעל התניא' זצ"ל: "שמיני – עצרת הוא תמצית של השמחה שתהיה לנו לכל השנה וממנו נמשכת השמחה לכל ימות השנה!". ר' מאיר מפרמישלן זצ"ל היה נוהג לומר כי בזמן ההקפות אפשר לקרוע את גזר דינו של האדם! האר"י זצ"ל כותב: הרוקד בשמחת התורה – הקב"ה לוקח את זיעתו ומוחק בה את עוונותיו או גזירות הצריכות לבוא עליו!"

